

מדת בדת

לע"נ הגאון רבי אברהם דב בן רבי
שלמה זלמן אויערבאך זצוק"ל
הערות והנצחות ט"ל 0548449853 או מייל
MABADAF12@GMAIL.COM

גליון 191 פרשת שופטים תשפ"א

קידושין ז-ג

רב פפא מסתפק כשאמר בתך ופרתך בפרוטה האם כוונתו הבת בפרוטה והפרה בפרוטה ולא חל קנין, או שנאמר שכוונתו שיקנה את הבת בפרוטה והפרה בקנין משיכה.

ורב אשי מסתפק כשאמר בתך וקרקעך בפרוטה אם כוונתו הבת בחצי פרוטה והקרקע בחצי פרוטה או שכוונתו בתך בפרוטה והקרקע בחזקה, ונשאר בתיקו.

אדם אחד קידש בכגדי משי לדעת רבה לא צריך שומא ולרב יוסף צריך שומא, ובמקרה שאמר התקדשי בהם כמו שהן לכו"ע אין צריך שומא, ואם אמר לה ששויים חמישים ואינם שויים חמישים הרי אינם שויים ואינה מקודשת, ונחלקו שאמר ששויים חמישים והם שויים חמישים לרבה אינם צריכים שומא שהרי הם שויים חמישים, ולרב יוסף צריכים שומא אשה לא בקיאה בשומא ואינה סומכת דעתה, ויש אומרים שנחלקו גם כשאמר כמו שהן שלרב יוסף שוה כסף ככסף וכמו שכסף קצוב,

דף ח כך שווה כסף הוא קצוב, ורב יוסף אומר שהוא למד את זה מהברייתא שעבד עברי נקנה בכסף מקנתו וקנינו בכסף ולא בתבואה וכלים, ואין לומר שאינו נקנה בהם כלל שהרי כתוב ישיב גאולתו לרבות שוה כסף ככסף ואם אין בהם שוה פרוטה גם בכסף לא נקנה, אלא הכוונה שאינו נקנה בתורת תבואה וכלים והיינו חליפין, אך קשה לר"נ שסובר שבכל מקרה פירות לא נעשים חליפין אלא מדובר שאין בהם שוה פרוטה ואמנם גם בכסף לא נקנה באינו שוה פרוטה, אלא זה בדרך לא מיבעי, שלא רק כסף שאין הנאתו קרובה לכן צריך שיהיה שוה פרוטה אלא גם תבואה וכלים למרות שהנאתם קרובה והיינו אומרים שהיא מקנה עצמה, קמ"ל שלא, ורב יוסף למד את זה מברייתא שאם אמר עגל זה או טלית זו לפדיון בני אינו פדוי, ואם אמר עגל זה או טלית זו בה' סלעים לפדיון בני בנו פדוי, ואם נאמר שאינו שוה ודאי לא יועיל אלא מדובר שזה שוה ובכ"ז אם לא קצב אינו חל, ויש לדחות שאכן זה לא שוה אלא שהכהן קיבל עליו כמו שרב כהנא לקח סודר עבור פדיון הבן והוא אמר שזה שוה לו ה' סלעים, ואמר רב אשי שזה נאמר רק על רב כהנא שהוא אדם גדול שלובש סודר על ראשו אך בשאר אדם לא, וכמו שמר בר רב אשי קנה סודר מאמו של רבה מקובי שוה עשרה בשלש עשרה.

ר"א אומר שאם אמר התקדשי לי במנה ונתן לה דינר היא מקודשת וישלים לה, שכשאמר מנה ונתן לה דינר זה כאמר על מנת ואמר רב הונא בשם רב שזה כאומר מעכשיו, ויש להקשות ששנינו בברייתא שאם אמר התקדשי לי במנה, ומנה והלך יכול לחזור בו עד דינר האחרון, ויש לומר ששם מדובר שאמר מנה זו אך יש לדייק שאם הסיפא מדברת במנה זו הרישא מדברת במנה סתם ששנינו בסיפא שאם אמר התקדשי לי במנה זו ונמצא חסר דינר או שהיה דינר של נחושת אינה מקודשת ואם היה דינר רע היא מקודשת ויחליף, ויש לומר שגם ברישא מדובר במנה זו והסיפא מפרשת את הרישא שאם רצה אחד מהם לחזור יחזור עד דינר האחרון כשאמר במנה זו, ויש להוכיח שאם נאמר שברישא מדובר במנה סתם זה ק"ו שאם במנה סתם אינה מקודשת ק"ו במנה זו, אך יש לדחות שהסיפא מגלה על הרישא שלא תאמר שהרישא מדברת במנה זו אך במנה סתם מקודשת, אלא בסיפא מדובר במנה זו וברישא מדובר במנה סתם ובכ"ז אינה מקודשת, ורב אשי אומר שבמנה והולך זה גרוע יותר כי דעתה על הכל.

מה שכתוב בברייתא בדינר של נחושת אם מדובר שידעה בו א"כ היא סברה וקבלה ומקודשת, יש לומר שנתן לה בלילה או שנמצא בין שאר הדינרים ומה שכתוב דינר רע אם נאמר שאינו יוצא כלל א"כ זה כדינר של נחושת, ורב פפא מבאר שמדובר ביוצא ע"י הדחק.

דף ז רבא אומר שאם אמרה האשה תן מנה לפלוני ואתקדש לך היא מקודשת מדין ערב שמשעבד עצמו גם ללא שהגיעה ההנאה אליו כך האשה משעבדת עצמה אף שלא הגיע אליה ההנאה, ואם אמר אדם קחי מנה ותתקדשי לפלוני היא מקודשת לו מדין עבד כנעני שהוא קונה עצמו למרות שלא חסר כלום כך אותו אדם קנה את האשה למרות שלא נחסר ממנו כלום, ואם אמרה האשה תן מנה לפלוני ואתקדש לו היא מקודשת מדין ערב ועבד כנעני שהיא משעבדת עצמה אף שלא הגיעה ההנאה אליה, ואמנם לכאורה אינו דומה לערב שהקונה מתחסר ממון והאדם שקונה את האשה לא חסר, יש להוכיח מעבד שקונה עצמו בלי שחסר ממון, אך לכאורה אינו דומה לעבד כי המקנה קונה וכאן האשה מקנה עצמה, לכן יש להוכיח מערב שמשעבד עצמו אף שלא מגיעה אליו הנאה.

רבא מסתפק כשאמרה האשה קח מנה ואתקדש לך, ומר זוטרא אמר בשם רב פפא שהיא מקודשת ואמר לו רב אשי שא"כ נכסים שיש להם אחריות נקנים עם נכסים שאין להם אחריות ולקמן שנינו להיפך שנכסים ללא אחריות נקנים עם נכסים שיש להם אחריות, אמר לו מר זוטרא שהאשה לא מקנה עצמה אגב המנה אלא מדובר באדם חשוב שבהנאה שהוא מקבל ממנה הנאה היא מקנה לו עצמה, ושנו בשם רבא שגם לענין קניני ממון מועיל כדלעיל, וצריך לכתוב את זה כי אם היינו שונים כך בקידושין היינו אומרים שזה מועיל רק בקידושין שנח לאשה להתקדש בכל שהוא כדברי ר"ל שטוב לאשה לשבת בשני גופים מלשבת כאלמנה בגוף אחד אך בממון זה לא יועיל, קמ"ל שכן, ואם היינו שונים בממון היינו אומרים שזה מועיל רק בממון שניתן למחילה אך בקידושין זה לא יועיל, קמ"ל שמועיל.

רבא אומר שאם אמר התקדשי לחציי מקודשת ואם אמר חצייך מקודשת לי אינה מקודשת, ושאל אביי שאם בחצייך מקודשת לא מועיל שהתורה אומרת אשה ולא חצי אשה א"כ נאמר גם איש ולא חצי איש, אמר לו רבא שבאשה זה לא מועיל שאשה לא ראויה לב' בני אדם אך איש ראוי לב' נשים והוא כיוון בדבריו שיוכל לישא עוד אשה, ומר זוטרא בר רב מרי מקשה לרבינא שנאמר שיפשוטו הקידושין ככולה כמו באמר רגלה של זו עולה שכולה עולה ואף למ"ד שאין כולה עולה זה רק במקדיש דבר שאין הנשמה תלויה בו אך בדבר שהנשמה תלויה בו כולה עולה, ויש לחלק ששם זה בהמה ואילו באשה יש דעת אחרת, וזה דומה לדברי ר' יוחנן שבבהמה של ב' שותפין אם הקדיש חציה ואח"כ קנה את החלק השני היא קדושה אך אינה קריבה ומתחילה לא פשטה הקדושה ככולה והיא עושה תמורה ותמורתה כיוצא בה, ויש להוכיח ג' דברים מדברי ר' יוחנן עמוד ב שבעלי חיים נדחים, ודיחוי מעיקרא הוא דיחוי שאינה קריבה, ויש דיחוי בקדושת דמים.

רבא מסתפק כשאמר חצייך בפרוטה וחצייך בחצי פרוטה האם כיון שאמר חצי פרוטה הוא חילק אותה או שנאמר שהוא כמנה והולך, ואם נאמר שהוא כמנה והולך יש להסתפק כשאמר חצייך בפרוטה וחצייך בפרוטה האם נאמר שכיון שאמר פרוטה הוא חילק דבריו או שביומו זה נקרא שהוא מונה והולך, ואם נאמר שביומו הוא כמנה והולך יש להסתפק כשאמר חצייך בפרוטה היום וחצייך בפרוטה למחר האם נאמר שכיון שאמר למחר הוא הפסיק ואינה מקודשת, או שהוא מכוון בדבריו שהקידושין יתחילו היום ויגמרו מחר, ועוד יש להסתפק כשאמר שני חצייך בפרוטה האם נאמר שמועיל כי ודאי כוונתו בזמן אחד או שנאמר שאין כלל קידושין לחצאים, ונשאר בתיקו.

רבא מסתפק כשאמר שתי בנותיך לשני בני פרוטה האם הולכים אחר הנותן והמקבל ויש כאן פרוטה או שהולכים אחר הבנים ואין לכל אחד שוה פרוטה, ונשאר בתיקו.

רבא אומר בשם ר"נ שאם אמר התקדשי לי במנה והניח משכון עליה אינה מקודשת **עמוד ב** כיון שאם אין כאן מנה אין כאן משכון שאינו מתנה, ורבא מקשה מברייתא שקדשה במשכון מקודשת, ויש לדחות ששם מדובר במשכון של אחרים וכדעת ר' יצחק שבעל חוב קונה משכון שנאמר בהחזרת משכון ולך תהיה צדקה ואם אינו קונה מדוע זה צדקה בהחזרה אלא מוכח שקנה את המשכון.

בני רב הונא בר אבין רצו לקנות שפחה בפרוטה אך לא היה להם ורצו לקנות בנסכא והאמה התייקרה, ואמר ר' אמי שכיון שלא היתה להם פרוטה א"כ גם נסכא אינה קונה.

אם אמר לה התקדשי לי במנה ונטלה וזרקה אותו לים או לאש וכל מקום האבד אינה מקודשת, ומשמע שאם זרקה לפניו היא מקודשת, ולכאורה הרי היא אומרת לו שאינה רוצה, ויש לומר שזה בדרך לא מיבעיא שלא רק כשזרקה לפניו זה לא קידושין אלא גם כשאיבדה אותו אינו קידושין שהיינו אומרים שכיון שהיא מתחייבת לשלם א"כ היא באמת קידשה עצמה והיא עשתה כך לבדוק אותו אם הוא כעס, קמ"ל שאינה מקודשת.

אם אמר התקדשי לי במנה והיא אמרה תנם לאבא או לאביך אינה מקודשת, ואם אמרה על מנת שיקבלו לי מקודשת, וכתוב אבא לחדש את כח הרישא שבכ"ז אינה מקודשת וכתבו אביך לחדש בסיפא שהיא מקודשת, וכן אם קדשה במנה ואמרה תנם לפלוני אינה מקודשת ואם אמרה על מנת שיקבלם לי מקודשת, והחידוש הוא שאם היה כתוב אבא ואביך היינו אומרים שהיא מקודשת כשאמרה שיקבלום לי כי היא סומכת עליהם והם עושים שליחותה אך לפלוני זה לא יועיל, קמ"ל שמועיל, ואם היה כתוב את הדין בפלוני היינו אומרים שבסתם אינה מקודשת כי אין דעתה קרובה אליו אך באבא ואביך שדעתה קרובה אליהם היא תתקדש והיא התכוונה שזה יהיה להם מתנה, קמ"ל שלא.

אם אמר התקדשי לי במנה והיא אמרה תנם על הסלע אינה מקודשת ואם הסלע שלה היא מקודשת, ורב ביבי מסתפק כשהסלע של שניהם, ונשאר בתיקון.

אם אמר התקדשי לי בככר והיא אמרה תנהו לכלב אינה מקודשת ואם הכלב שלה היא מקודשת, ורב מרי מסתפק כשכלב רץ אחריה והיא אמרה שיתן לכלב אם היא מקודשת שהיא מקנה עצמה לו בהנאת ההצלה מהכלב, או שהיא יכולה לומר לו שמדאורייתא הוא מחוייב להצילה, ונשאר בתיקון.

אם אמר התקדשי בככר והיא אמרה תנהו לעני אינה מקודשת ואפילו בעני הסמוך עליה כי היא אומרת לו שהחיוב שלו הוא כמו שלה.

אדם אחד מכר שרשראות מבדיל,

דף ט ובאה אשה ואמרה לו תן לי אחת אמר לה אם אתן לך תתקדשי לי אמרה לו הבא תביא, אמר רב חמא שהבא תביא אינו כלום.

אדם אחד שתה יין בתנות ובאה אשה ואמרה הבא לי אחד אמר לה אם אתן לך תתקדשי לי אמרה לו השקה תשקה, אמר רב חמא שהשקה תקשה אינו כלום.

אדם אחד גדר תמרים מאילן ובאה אשה ואמרה לי זרוק לי שתים אמר לה אם אזרוק לך תתקדשי לי אמרה לו זרוק תזרוק, אמר רב זביד שזרוק תזרוק אינו כלום.

הסתפקו כשלא כפלה דיבורה אם הקנתה עצמה לרבינא היא מקודשת, ורב סמא בר רקתא נשבע בכתר המלך שאינה מקודשת, וכן הלכה, ולהלכה שיראים אינם צריכים שומא והלכה כר"א במנה וישלים, והלכה כרבא בשם ר"נ במשכון.

קידושין בשטר שכותב על הנייר או על החרס גם באינם שוים פרוטה בתוך מקודשת לי או בתוך מאורסת לי או בתוך לי לאשה מקודשת, ור' זירא בר ממל מקשה שאין זה דומה לשטר מכר שהמוכר כותב שדי מכורה לך וכאן הבעל שהוא הקונה כותב, ורבא מבאר שבמכר וקידושין זה כענין הפסוק, שבמכר כותב **ומכר מאחוזתו** ובקידושין כותב **כי יקח** והתורה תלתת את זה בבעל, ולכאורה גם במכר כותב **שדות בכסף יקנו** ויש לומר שיש לקרוא **יקנו** אך קשה שבגלל ומכר משנים את יקנו א"כ נשנה גם בבעל שכותב את **בתי נתתי לאיש הזה**, ורבא מבאר

שזה הלכה ורק חכמים הסמיכו את זה בפסוקים, ועוד יש לומר שגם במכר כותב **ואקח את ספר המקנה**.

רבא אומר בשם ר"נ שאם כתב לו על נייר או חרס אף שאינו שוה פרוטה בתוך מקודשת לי בתוך מאורסת לי בתוך לי לאשה בין ע"י אביה בין ע"י עצמה מקודשת מדעתו, ורק אם לא בגרה ואם בגרה קנה כשכתב בשטר הרי את מקודשת לי או הרי את מאורסת לי הרי את לי לאשה בין ע"י עצמה בין ע"י אביה מקודשת מדעתה.

ר"ל מסתפק כשכתב שטר אירוסין שלא לשמה אם היא מקודשת האם מקישים היות ליציאות **עמוד ב** וכמו שביציאה צריך לשמה כך בהויה צריך לשמה או שמקישים היות אחד לשני וכמו שבכסף לא צריך לשמה כך בשטר לא צריך לשמה, אח"כ פשט ר"ל שמקישים הויה ליציאה כמו שבגט צריך לשמה כך בשטר אירוסין צריך לשמה.

רבא ורבינא סוברים שאם כתבו לשמה אך שלא מדעתה מקודשת ורב פפא ורב שרביא אומרים שאינה מקודשת, ורב פפא מבאר את טעמו ואת טעם החולקים עליו שהם סוברים שמקישים הויה ליציאה, וכמו שביציאה צריך לשמה ומועיל שלא מדעתה כך בכסף אף שצריך לשמה מועיל שלא מדעתה, ורב פפא סובר שמקישים הויה ליציאה וכמו שביציאה צריך דעת מקנה כך בהויה צריך דעת מקנה, ויש להוכיח מברייתא שאין כותבים שטרי אירוסין ונישואין אלא מדעת שניהם ומשמע אפילו שטרי אירוסין עצמם, ויש לדחות שהכוונה לשטר תנאים שפסקו ממון זה לזו כדברי רב גידל בשם רב כמה אתה נותן לבנך כך וכך כמה אתה נותן לבתך כך וכך ועמדו וקדשו על זה נאמר שנקנה באמירה.

ר' אבהו אומר בשם ר' יוחנן שקנין ביאה לומדים מהפסוק **בעולת בעל** שהוא נעשה לה בעל ע"י בעילה, ואמר ר' זירא לר' אבהו או ר"ל לר' יוחנן האם כעור מה שרבי למד מהפסוק **ובעלה** שהיא נקנית בביאה, אמר לו שמשם היינו לומדים שמקדש ואח"כ בועל קמ"ל שנקנית בביאה, ור' אבא בר ממל מקשה שאם קידושין חלים ע"י ביאה מתי חייבה התורה סקילה בנערה המאורסה הרי אם בעל אחר קידושין היא לא בתולה ואם לא בעל היא לא מקודשת ואמרו התלמידים לפני אבבי שיתכן שהתורה חייבה סקילה כשבא עליה הארוס שלא כדרכה, ואבבי דחה שנחלקו רבי ורבנן רק באחר שבא עליה שלא כדרכה אך אם הבעל בא עליה שלא כדרכה לכו"ע לא חייבים בה סקילה ששנינו שאם באו עליה עשרה אנשים והיא עדיין בתולה כולם חייבים סקילה ורבי סובר שרק הראשון בסקילה וכולם בחנק, ור"נ בר יצחק אומר שניתן להעמיד כשקדשה בשטר שקונה בלי ביאה כמו ששטר גומר ומוציא כל הוא גומר שכשהוא מכניס, ור' יוחנן למד מ**ובעלה** שרק אשה נקנית בביאה ולא אמה עבריה, שלא נלמד ק"ו מיבמה שאינה נקנית בכסף ונקנית בביאה אמה שנקנית בכסף ודאי תקנה בביאה, ואמנם יש לפרוך שיבמה היא זקוקה ועומדת, אך יש ללמוד מהיקש שכתוב **אם אחרת יקח** לו שהתורה מקישה ליבמה וכמו שיבמה נקנית בביאה כך אמה, קמ"ל **ובעלה** שרק אשה נקנית בביאה ולא אמה, ורבי לומד את זה מיתור הה' שהתורה כתבה **ובעלה** למעט אמה, ולרבא שלמד מבר אהינא שלומדים מפסוק זה שרק קידושין שמסורים לביאה הם קידושין ושאינם מסורים לביאה אינם קידושין, שיש יתור נוסף שניתן לכתוב או בעלה והתורה כתבה **ובעלה** ללמד את כל הדברים, ורבי למד מ**בעולת בעל** שרק בעל עושה אותה בעולה שלא כדרכה ולא אחר, אך לכאורה ראינו מברייתא שרבי חלק על כך בבאו עליה " בני אדם שלא כדרכה שרק הראשון חייב סקילה וכולם בחנק,

דף י אמר ר' זירא שרבי מודה שכולם משלמים קנס ורק לענין מיתה אמרה התורה **ומת האיש אשר שכב עמה לבדו**, ורבנן לומדים מ**לבדו** כמו ששנינו שר' יאשיה למד מהפסוק **ומתו גם שניהם** שהיו שניהם שוים כאחד שהיו בני עונשים, ור' יונתן למד מהפסוק **לבדו** שחייב גם כשרק הוא גדול, ור' יוחנן למד שרק בעל עושה אותה בעולה מהיתור שניתן לכתוב בעולת איש וכתוב **בעולת בעל** ללמד גם שנקנית לבעל בבעילה.

הסתפקו אם תחילת ביאה קונה או רק סופה, ונ"מ כשרק הערה בה ופשטה ידה וקבלה קידושין מאחר או לגבי כה"ג אם יכול לקנות בתולה בביאה, אמימר אמר בשם רבא שכל הבעל דעתו על גמר ביאה.

הסתפקו אם ביאה עושה גם נישואין או רק אירוסין ונ"מ אם אחר ביאה הוא כבר יורשה ומיטמא לה ומפר נדריה שרק אם עושה גם נישואין הוא קונה אותה לכל הדברים הנ"ל ואם זה רק אירוסין לא קנאה לכך, ואביי הוכיח מהברייתא שהאב זכאי בקידושי בתו בכסף שטר וביאה זכאי במציאתה ומעשה ידיה והפרת נדריה ומקבל את גיטה אך אינו אוכל פירות בחייה ואם נישאה הבעל יתר עליו שאוכל פירות בחייה וכתוב קנין ביאה וכתוב שוב נישאת משמע שבביאה עדיין אינה נשואה, ויש לדחות שכתוב נשאת על שאר הקנינים, ורבא רצה להוכיח ממה ששינוי שבת ג' שנים ויום אחד מתקדשת בביאה ויבם קונה אותה בביאה וחייבים עליה משום אשת איש והיא מטמאה את בועלה לטמאות משכב תחתון כעליון **עמוד ב** ואם נשאה לכהן היא אוכלת בתרומה ואם בא עליה אחד מהערויות מת על ידה ואם בא עליה פסול פסלה מהכהונה וכתוב מתקדשת בביאה וכתוב נישאת משמע שבביאה אינה נישואין, ויש לבאר שכוונת המשנה שאם הנישואין היו של כהן היא אוכלת בתרומה, ויש להוכיח מברייתא שיוחנן בן בג בג שלח לר' יהודה בן בתירא לנציבין שהוא שמע שהוא התיר לבת ישראל המאורסת לכהן לאכול בתרומה, ושלח לו ואתה לא מודה בכך הרי אני בטוח שאתה בקי בחדרי תורה וא"כ תדרוש ק"ו שאם שפחה כנענית שביאתה לא מאכילתה בתרומה כספה מאכילה בת ישראל שביאתה מאכילתה ודאי שתאכל בקידושי כסף אך מה אעשה שאמרו חכמים שארוסה לא תאכל בתרומה עד שתכנס לחופה, ולכאורה אם מדובר בביאה שע"י חופה ובכסף שע"י חופה א"כ ודאי אוכלת ואם מדובר בביאה ע"י חופה וכסף שלא ע"י חופה מה שייך ללמוד כסף ללא חופה הרי ודאי שני דברים מועיל יותר אלא מדובר בביאה וכסף שלא ע"י חופה ומשמע שבביאה עושה נישואין ולכן פשוט לתנא שבביאה עושה יותר מכסף שאם היא עושה רק אירוסין מדוע בביאה פשוט לו יותר מכסף, ור"נ בר יצחק דוחה שמדובר בביאה ע"י חופה וכסף שלא ע"י חופה והק"ו הוא שאם שפחה לא אוכלת בביאה גם ע"י חופה ובכ"ז כספה מאכילה ללא חופה בת ישראל שאוכלת בביאה ע"י חופה ק"ו שתאכל בכסף ללא חופה, אך אמרו חכמים שבת ישראל לא תאכל בתרומה קודם חופה כדברי עולא שמא תאכיל לאחיה, ובג בג סובר שבשפחה כנענית לא שייך בקנינה ובארוסה שייך בקנינה, ורבינא אומר שהיה פשוט לו שמדאורייתא היא אוכלת ושלח לו שתהיה מותרת גם מדרבנן שהוא שמע שהוא מתיר לארוסה לאכול ולא חשש לביטול הקידושין ע"י סימפון ושלח לו ואתה לא מודה בכך והרי אתה בקי בחדרי תורה ותוכל לדרוש ק"ו שאם בשפחה ביאה לא מאכילה אך כספה מאכילה ולא חששו לסימפון ארוסה שביאתה מאכילתה בתרומה ודאי כספה יאכילה ולא נחשוש לסימפון, אך אמרו חכמים שארוסה אינה אוכלת בתרומה עד שתכנס לחופה,

דף יא כדברי עולא, ובג בג סבר שלא חששו בעבדים לסימפון כיון שמום גלוי הוא כבר ראה ומום שבסתר לא אכפת לו כיון שהוא צריך אותו למלאכה, ואם נמצא שהוא גנב או קוביוסטוס גונב נפשות הוא קיבלו עליו שסתם עבד הוא גנב, ואין לחשוש שהוא ימצא ליסטים מזוין או שהוא מוכתב למלכות כי יש לזה קול, ואמנם לכו"ע אינה אוכלת משום סימפון או שמא תשקה והנ"מ תהיה בקבל עליו, שלמום לא חששו ולשמא תשקה חששו, או מסר האב לשלוחי הבעל שחששו למום אך לא שמא תשקה, או כשהלכו שלוחי האב עם שלוחי הבעל שאין חשש שתשקה אך יש חשש סימפון.

ר' זירא מפרש בטעמם של ב"ש שמתקדשת בדינר שאשה מקפידה על עצמה ואינה מתקדשת בפחות מכך, ומקשה אביי שבנות ר' ינאי שמקפידות ולא מתקדשות בפחות מתרוב דינרים א"כ אם תפשוט ידה ותקבל זוז נאמר שזה לא קידושין, אמר ר' זירא שאם היא הסכימה היא ודאי מקודשת אך בלילה או ע"י שליח נאמר שלא יתקדשו בפחות מתרוב, ורב יוסף

מפרש בטעמם של ב"ש כדברי רב יהודה בשם רב אסי שכשכתוב בתורה כסף הכוונה לכסף צורי ומדרבנן הכוונה לכסף מדינה.

עמוד ב ויש להקשות על הכלל של רב אסי שבטענת מודה במקצת זה מדאורייתא שכתוב כי יתן איש אל רעהו כסף או כלים לשמור ושינוי שבועת הטענה שתי כסף וההודאה שוה פרוטה ומדוע צריך שתיים, ויש לומר ששם כסף שוה לכלים שהם שנים ולומדים גם שכמו שכסף הוא דבר חשוב כך בכלים רק בחשובים.

יש להוכיח ממעשר שכתוב **וצרת הכסף בידך** ושינוי שפורטים לסלע ממצות מעשר שני משמע שפרו גם בפרוטות, ויש לומר ששם כתוב **כסף הכסף** ריבה, ויש להוכיח מהקדש שכתוב **ונתן הכסף, וקם לו** ושמאל אמר שמועיל חילול בהקדש שוה מנה על שוה פרוטה ויש לומר ששם לומדים גזירה שוה כסף כסף ממעשר, ויש להוכיח מקידושי אשה שלומדים קיחה קיחה משדה עפרון ובכ"ז אמרו ב"ה שמספיק פרוטה וא"כ יוצא שרב אסי דיבר רק לב"ש, ויש לפרש בדברי רב אסי שכל כסף קצוב האמור בתורה הוא כסף צורי ושל דבריהם כסף מדינה, ולכאורה שינוי כבר בברייתא שה' סלעים של פדיון הבן ושלושים של עבד ונ' של אונס ומפתה ומאה של מוציא שם רע הם בכסף צורי, ויש לומר שהחידוש של רב אסי הוא שבדבר מדרבנן הוא כסף מדינה שלא שינוי כמה כגון התוקע לחבירו שנותן לו סלע, ואין הכוונה לצורי שהוא ד' זוז אלא חצי זוז ואנשים יכולים לקרוא לחצי זוז סלע.

ר"ל מבאר בב"ש כדברי חזקיה שכתוב באמה עבריה והפדה שמגרע מפדינה ויוצאת ושייך גירוע רק אם נתן לה בתחילה דינר ואם נתן לה רק פרוטה מה שייך לגרוע מפרוטה, ואין לומר שהתורה אמרה גירוע רק אם נתן לה דינר ואם נתן לה פרוטה לא יהיה גירוע,

דף יב כי זה צריך להיות כמו יעוד שזה תלוי ברצונו אם ירצה ליעד או לא ואם אינו יכול ליעד לא חל כלל המכר והוא הדין שאם אי אפשר לקיים גירוע לא חל המכר, וב"ש למדו קידושי אשה ממכירת אמה וכמו שאמה לא נקנית בפחות מדינר כך אשה לא נקנית בפחות מדינר ואין לומר שאמה תקנה בחצי דינר או ב' פרוטות ששייך גירוע כי אם מוציאים מפרוטה מעמידים את שיעור המכר בדינר.

רבא מפרש בטעמם של ב"ש שלא יהיו בנות ישראל כהפקר. **רב יוסף** חשב להסביר בדברי ב"ה שפרוטה הכוונה כל שהוא אמר לו אביי שמפורש השיעור במשנה שזה אחד משמונה באיסר האיטלקי ואין לומר שזה דוקא בדורו של משה אבל בדור אחר זה תלוי מה מחשיבים האנשים כי רב דימי שנה שרב סימאי שיער בדורו שזה אחד מח' באיסר האיטלקי, וכשרבין בא הוא אמר בשם ר' דוסתאי ור' ינאי ור' אושעיא שזה אחד מששה באיסר האיטלקי, אמר רב יוסף שלפ"ז מה ששינוי בברייתא צא וחשוב כמה פרוטות בב' סלעים יותר מאלפיים ואם נאמר כמו המשנה זה לא מגיע אפילו לאלפיים ומדוע כתוב יתר מאלפיים וזקן אחד אמר שהוא שנה קרוב לאלפיים אך לכאורה זה יוצא אלף חמש מאות שלושים ושש, ויש לומר שכיון שזה יצא יותר מחצי האלף זה נקרא קרוב לאלפיים.

אביי אמר לרב דימי שלכאורה הוא חלק על רבין במחלוקת תנאים אם פרוטה היא אחד משמונה מאיסר שדינר הוא שש מצות ומעה היא ב' פונדיונים פונדיון ב' איסרים ואיסר הוא ב' מוסמוסים, ומסמס ב' קונטרנקין וקונטרנק הוא ב' פרוטות, ורשב"ג אומר שבמעה יש ג' הדרסים, והדרס הוא ב' הנציץ והנץ ב' שמנים, ושמן הוא ב' פרוטות, ולחשבון זה פרוטה היא אחד משש באיסר האיטלקי, א"כ רב דימי כת"ק ורבין כרשב"ג אמר רב דימי שהם חלקו לדעת ת"ק והוא דיבר כשהתייקרו האיסרים ויש בדינר כ"ד איסרים ושמונה פרוטות באיסר, ורבין דיבר כשהוזלו האיסרים ויש ל"ב בדינר א"כ יש ו' פרוטות באיסר שבכל מקרה בדינר יש קצ"ב פרוטות.

שמואל אומר שאם קידש בתמרה אפילו אם כור תמרים שוה דינר בכ"ז היא מקודשת שחוששים שבמדי זה שוה פרוטה, ומה ששינוי במשנה שלב"ה אשה מתקדשת רק בפרוטה ושוה

פרוטה הכוונה לקידושי ודאי אך גם בפחות משהו פרוטה יש קידושי ספק.

אדם אחד קידש באגודה של מוכים, ורב שימי בר חייא ישב לפני רב ואמר שאם יש בזה שוה פרוטה מקודשת ואם לא אינה מקודשת ומה שאמר שמואל שחוששים ששוה פרוטה במקום אחר זה רק לספק קידושין אך לקידושי ודאי צריך שוה פרוטה.

אדם אחד קידש באבן שיש שחורה דומה לכחול ושיער רב חסדא אם יש בה שוה פרוטה שבשוה פרוטה מקודשת ואם לא אינה מקודשת ומה שאמר שמואל שחוששים לשוה פרוטה במדי רב חסדא חלק עליו, ואמו אמרה שביום שקידש זה היה שוה פרוטה אמר רב חסדא שאינך יכולה לאסור אותה על אחרים **עמוד ב** וכמו המקרה ביהודית אשת ר' חייא שהיה לה צער לידה ואמרה לר' חייא שהאם שלה אמרה שקיבל אביה קידושין עליה ואמר לה ר' חייא שאין בכח אימה לאסרה עליו, ואמרו לרב חסדא שיש עדים באידית שיודעים שבאותו יום זה היה שוה פרוטה אמר להם עכשיו אינם לפנינו, כמו שאמר ר' חנינא לגבי שבוייה שעדים בצד צפון שנבעלה לא יאסרו, ואביי ורבא חולקים על רב חסדא ולדעתם אם הקלו בשבוייה שהיא מאוסה על השבאים לא נקל באשת איש, ומאותה משפחה נשארו בסורא ופרשו ממנה התלמידים ולא מפני שחששו לשמואל אלא בגלל דעת אביי ורבא.

אדם אחד קידש בשבט בד של הדס בשוק ושלח רב אחא בר הונא לרב יוסף והוא אמר שיש להלקותו כדעת רב ולהצריך גט כשמואל, שרב הלכה אדם שקידש בשוק או אדם שקידש בביאה או אדם שקידש בלי שידוכים, ומי שביטל גט, ומי שמסר מודעא על גט ומי שמצער שליח של חכמים, ומי שחל עליו שמתא ל' יום, וחתן שגר בבית חמיו, ומשמע שחתן שעובר לא לוקה ומה שרב ששת הלכה חתן שעבר ליד בית חמיו זה בגלל שחשדו ממנו על חמותו, ונהרדעי סוברים שרב הלכה רק מי שקידש בביאה בלי שידוכים, ויש אומרים שהלכה על קידושי ביאה אפילו בשידוכים שזה פריצות.

אדם אחד קידש במחצלת של הדס אמרו לו שאינה שוה פרוטה אמר להם שתתקדש בד' זוזים שבה לקחה ושתקה, אמר רבא שזה שתיקה שאחר מתן מעות שאינה כלום, ורבא הוכיח כן מהברייתא שאם אמר לה כנסי סלע זו בפקדון וחזר ואמר לה התקדשי לי בו אם זה עדיין בשעת מתן מעות היא מקודשת ואם אמר לה אח"כ, אם רצתה היא מקודשת ואם לא אינה מקודשת, ויש לבאר מה הכוונה רצתה שאם נפרש רצתה שאמרה כן ולא רצתה שאמרה לא א"כ ברישא,

דף יג כשאמרה לא היא מקודשת, ולכאורה הרי היא אמרה לא, אלא רצתה הכוונה שאמרה כן ולא רצתה ששתקה א"כ משמע ששתיקה שלאחר מתן מעות אינה הסכמה, ובפום נהרא הקשו בזה בשם רב הונא בר רב יהושע שאינו דומה שכשנתן לשם פקדון היא לא רצתה לזרוק את זה כי היא היתה מתחייבת לשלם אך כשנתן לה בתורת קידושין אם היא לא מסכימה היא יכולה לזרוק את זה, ורב אחאי דוחה האם הנשים למדו דינים אלו, והיא חושבת שאם היא תזרוק בכל מקרה היא תתחייב לשלם, ורב אחא בר רב שלח שאלה זו לרבינא והוא אמר שהוא לא שמע מדברי רב הונא בר רב יהושע אך אתם ששמעתם את זה תחששו לזה.

אשה אחת היתה מוכרת חבילות משי ובא אדם אחד וחטף ממנה אחד אמרה לו חזור לי אמר לה אם אחזיר לך תתקדשי לי ולקחה ושתקה אמר ר"נ שהיא יכולה לומר את שלי לקחתי, והקשה לו רבא ששנינו שאם קדשה בגזל וחמס וגניבה או שחטף סלע מידה וקדשה היא מקודשת, אמר ר"נ ששם מדובר כששדכו קודם, ויש להוכיח לחלק בכך שכתוב בברייתא שאם אמר לה כנסי סלע זו שאני חייב לך וחזר ואמר התקדשי לי בו אם רצתה בשעת מתן מעות מקודשת ואם לא רצתה אינה מקודשת ולאחר מתן מעות גם אם רצתה אינה מקודשת ואין לפרש רצתה שאמרה כן, לא רצתה שאמרה לא ואם שתקה היא מקודשת א"כ הברייתא יכולה לכתוב סתם מקודשת אלא רצתה הכוונה שאמרה כן לא רצתה ששתקה וכתוב שאינה מקודשת והיינו שהיא אומרת שהיא לקחה את שלה, וא"כ קשה מחטף

סלע מידה וקדשה בו שמקודשת, וחייבים לפרש ששם מדובר ששידכו והברייתא שאינה מקודשת דברה כשלא שידכו.

כשנפטר רב אסי נכנסו החכמים לצרף את כל שמועותיו ותלמיד אחד ששמו רב יעקב אמר שר' אסי אמר בשם ר' מני שכמו שאין אשה נקנית בפחות משהו פרוטה כך קרקע לא נקנית בפחות משהו פרוטה אמרו לו שיש ברייתא שאף אשה לא נקנית בפחות משהו פרוטה אך קרקע נקנית בפחות משהו פרוטה אמר לה שזה נאמר על חליפין ששנינו שקונים בכלי גם כשאינו שוה פרוטה, ואח"כ אמרו על מה שאמר רב יהודה בשם שמואל שמי שאינו יודע בטיב גיטין וקידושין לא יהיה לו עסק עמהם, ואמר ר' אסי בשם ר' יוחנן שהנושא הזה קשה לעולם מדור המבול שכתוב **אלה וכחש ורצוח וגנוב ונאוף פרצו ודמים בדמים נגעו**, והמשמעות היא כמו שתרגם רב יוסף שמולידים בנים מנשי חבריהם ומוסיפים חובות על חובות, וכתוב אח"כ **על כן תאבל הארץ ואומלל כל יושב בה בחית השדה ובעוף השמים וגם דגי הים יאספו** ואילו במבול לא נגזרה גזירה על הדגים שכתוב **מכל אשר בחרבה מתו** ולא דגים שבים, ואין לומר שעונשים אלו רק עם עברו על הכל שכתוב בירמיה **כי מפני אלה אבדה הארץ** והיינו אחד מהם, ואין לומר שאלה לחוד וכל מה שכתוב בפסוק הנ"ל זה ביחד **עמוד ב** שלא כתוב ופרצו אלא **פרצו**.

עוד אמרו שמה ששנינו במשנה שאשה שהביאה חטאתה ומתה מביאים יורשיה את עולתה, ואמר רב יהודה בשם שמואל שזה רק אם הפרישה מחיים כי הוא סובר ששיעבוד אינו מדאורייתא, ור' אסי אמר בשם ר' יוחנן שיביאו גם כשלא הפרישה מחיים משמע שהוא סובר ששיעבוד הוא מדאורייתא, ולכאורה נחלקו כבר בזה שרב ושמואל אמרו שלא גובים מלוה על פה לא מיורשים ולא מלקוחות, ור' יוחנן ור"ל סוברים שגובים מיורשים ולקוחות, ויש לומר שאם היו חולקים במלוה על פה כי היא לא כתובה בתורה אך שמואל יודה בקרבן שכתוב בתורה, ואם היינו שונים את המחלוקת בקרבן היינו אומרים שרק בקרבן יביאו היורשים שזה מלוה הכתוב בתורה אך במלוה על פה יודה ר' יוחנן שלא גובה, קמ"ל שגובה, רב פפא אומר שלהלכה מלוה על פה גובה מהיורשים ששיעבוד הוא מדאורייתא ולא גובה מלקוחות כי אין לזה קול והם לא יפסידו.

אשה קונה עצמה בגט שכתוב **וכתב לה ספר כריתות**, ומיתת הבעל שמתירה לכאורה יש ללמוד מסברא שהיא נאסרה בגלל א"כ כשמת היא מותרת ממילא, אך יש לדחות שעריות נאסרו בגלל הקידושין ובכ"ז אסורים גם לאחר מיתה, ואין ללמוד ממה שהתורה אסרה יבמה שאין לה בנים וא"כ אשה שיש לה בנים מותרת כי יש לומר שיבמה שאין לה בנים מותרת ליבם וכשיש לה בנים היא אסורה לכולם אלא ממה שהתורה הוצרכה לאסור אלמנה לכה"ג משמע שלשאר העולם היא מותרת, אך יש לומר שלכה"ג היא בלאו ולשאר העולם היא באיסור עשה אך יש לומר שלא שייך עשה כי אם הועילה מיתת הבעל לענין איסור אשת איש א"כ היא תותר לגמרי ואם לא הועילה א"כ היא תשאר באיסור אשת איש, אך לכאורה יש להוכיח מפסולי המוקדשים שבתחילה יש בהם מעילה ואסורים בגיזה ועבודה ואחר פדייה אין בהם מעילה ונשאר איסור גיזה ועבודה, אלא יש להוכיח מהפסוק **פן ימות במלחמה ואיש אחזר יקחנה**, ורב ששת בר אידי דוחה שיש לומר שאחר הכוונה יבם, ותירץ רב אשי שתי תשובות שיבם לא נקרא אחר, ועוד שכתוב **ושנאה האיש האחרון או כי ימות האיש האחרון** והוקשה מיתה לגירושין כמו שגירושין מתירה וגומרת בה כך מיתה מתירה וגומרת.